

Provincie Overijssel

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax 038 425 48 88
overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Inlichtingen bij

telefoon 038 499 [REDACTED]
[REDACTED]@overijssel.nl
Zaaknummer 5740004

ZGR / MIEN

Kerkstraat 3
8102 EA RAALTE

Datum	Kenmerk	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
03.07.2020	2020/0121276	2	27 februari 2020	

Onderwerp: Ontheffing Wet natuurbescherming

Geachte [REDACTED]

De [REDACTED] van het adviesbureau S.A.B. Arnhem B.V. heeft, namens uw organisatie, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 27 februari 2020² ontvangen. Op 15 april 2020³ hebben wij aanvullende gegevens ontvangen. De aanvraag is gedaan vanwege de gedeeltelijke sloop en nieuwbouw ten behoeve van de woonzorginstelling aan de Stevenskamp 1 te Heeten. In deze brief geven wij ons besluit weer.

Besluit

Wij besluiten u een ontheffing⁴ te verlenen van verbodsbepalingen voor een soort van de Habitatrictlijn en een nationaal beschermde soort. In het bijzonder gaat het om het verbod om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen⁵ en om het verbod vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de egel opzettelijk te beschadigen of te vernielen⁶.

Deze ontheffing heeft betrekking op de gedeeltelijke sloop en nieuwbouw ten behoeve van de woonzorginstelling aan de Stevenskamp 1 te Heeten.

Wij verlenen u geen ontheffing van het verbod om de gewone dwergvleermuis opzettelijk te storen. Dit omdat u voldoende voorzorgsmaatregelen neemt om het opzettelijk (ver)storen van deze soorten te voorkomen en daarmee overtreedt u niet verbodsbepalingen uit artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming.

Deze ontheffing treedt in werking een dag na de verzenddatum van dit besluit tot en met 31 december 2024. Wij hebben een langere ontheffingsperiode opgenomen, zodat de vereiste monitoring uitgevoerd kan worden.

¹ In het kader van art. 3.8, eerste lid en art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8, eerste lid Wnb

² EDO-kenmerk 2020/0065895

³ EDO-kenmerk 2020/0114831

⁴ Op basis van art. 3.8, eerste lid en art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8 Wnb

⁵ Art. 3.5, vierde lid Wnb

⁶ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in bijlage 1.

- SAB (2020). Ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming Heeten, Stevenskamp Projectnummer: 190240.01, 27 februari 2020,
- Leeuwis, T. (2020) Aanvullende gegevens ontheffingsaanvraag Wnb, Stevenskamp, Heeten, Kenmerk LEEU/190240.01, 15 april 2020.
- SAB, Arnhem en Woersem, A. van (2020). Notitie Plaatsen vleermuiskasten; Nieuw Stevenskamp, Raalte. Documentnummer NO20077-01, 9 april 2020. RANOX natuuraannemer, Wageningen.

De motivering voor ons besluit is in bijlage 2 (overwegingen), behorende bij dit besluit, weergegeven.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in bijlage 1 weergegeven.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit om ontheffing te verlenen kunt u bezwaar maken. Op pagina 3 wordt toegelicht hoe u dit kunt doen.

Leges

U bent voor het in behandeling nemen van uw aanvraag leges verschuldigd⁷.

De verschuldigde leges zijn:

Artikel Code	Artikel omschrijving	Leges bedrag
7.6.2	WNB aanvraag ontheffing art.3.3, 3.8 en 3.10 soortenbescherming infrastructureel werk, ruimtelijke inrichting of projectontwikkeling	€ 3.025,00
Totaal leges		€ 3.025,00

Voor betaling van dit bedrag ontvangt u een factuur. Op deze factuur staat tevens vermeld hoe u eventueel bezwaar kunt aantekenen tegen de hoogte van het legesbedrag en de gehanteerde grondslagen.

Vragen

Heeft u vragen? Belt u dan met Gerard Wijnsma, te bereiken tijdens kantooruren op nummer 038 499 71 86. Schrijft u ons een brief of e-mail? Behandel dan één onderwerp per brief of e-mail. Wilt u ook het zaaknummer Z-HZ_WNB-2020-001000 vermelden? Op die manier kunnen wij sneller op uw vraag of opmerking reageren.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

Bijlagen:

Bijlage 1	Voorschriften
Bijlage 2	Overwegingen bij het besluit

Afschriften

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van Raalte;

⁷ Belastingverordening Overijssel

- Adviesbureau S.A.B. Arnhem B.V., [REDACTED]

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken, als u belanghebbende bent.

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat op onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 3 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, Team Juridische zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.
3. Met een faxbericht. Het faxnummer van het team Juridische Zaken is: 038 – 425 48 02.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de Rechtbank Overijssel dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 – 361 55 55.

BIJLAGE 1 – VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming – soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (2020/0121276). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden (zoals het ongeschikt maken en het uitvoeren van sloopwerkzaamheden) informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het 06-telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de begeleidend ecologisch deskundige⁸, inclusief het 06-telefoonnummer van deze persoon;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;
 - het kenmerk van deze beschikking (2020/0121276).Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.
3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

⁸ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologisch deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aan gesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

Gewone dwergvleermuis

5. Bij de planning van de werkzaamheden, zoals het ongeschikt maken en het uitvoeren van sloopwerkzaamheden, houdt u rekening met de kwetsbare voortplantings- en overwinteringsperiode van de gewone dwergvleermuis. U hebt aangegeven dit te doen door het ongeschikt maken uit te voeren in oktober 2020. De voortplantingsperiode loopt globaal van half mei tot en met augustus. De overwinteringsperiode loopt globaal van november tot en met maart. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt bepaald door een ecologisch deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis. Afwijkingen worden onderbouwd opgenomen in het logboek.
6. U heeft op 25 maart 2020 18 kleine vleermuiskasten en 6 kraamkasten geplaatst zoals weergegeven in het bij dit besluit horende rapport⁹. De tijdelijke vleermuiskasten mogen buiten de kwetsbare perioden verwijderd of verplaatst worden nadat de permanente verblijfplaatsen (zie voorschrift 9) zijn opgeleverd en deze minimaal zes maanden beschikbaar zijn in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis. Voorafgaand aan het verwijderen van de tijdelijke vleermuiskasten moet een ecologisch deskundige vaststellen dat de betreffende kasten niet door vleermuizen gebruikt worden.
7. In de periode 1 april tot 15 mei of 1 september tot 1 oktober worden de te slopen gebouwdelen ongeschikt gemaakt als verblijfplaats voor vleermuizen. De verblijfplaatsen worden tenminste 5 dagen voor de aanvang van de sloopwerkzaamheden ongeschikt gemaakt. Het ongeschikt maken gebeurt door losse geveldelen of andere betimmeringen handmatig te verwijderen, en door het afsluiten van openingen met exclusion flaps. Daarbij is het noodzakelijk dat alle geschikte invliegopeningen worden voorzien van exclusion flaps en dat de werking regelmatig wordt gecontroleerd. Het ongeschikt maken vindt plaats onder begeleiding van een ecologische deskundige op het gebied van vleermuizen.
8. Minimaal 5 dagen na het ongeschikt maken voert u een controle uit met behulp van een batdetector. Deze controle moet uitgevoerd worden door de ecologisch deskundige onder bij nacht geschikte vliegomstandigheden voor vleermuizen (>10 °C, wind max 4 Bft en maximaal motregen). Indien alsnog verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetroffen, dan zijn extra maatregelen nodig om de verblijfplaatsen verder ongeschikt te maken. Deze procedure wordt herhaald totdat geen verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis meer waargenomen worden. De renovatiewerkzaamheden mogen pas starten als uit de controle blijkt dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn in de bebouwing.
9. U realiseert permanente vervangende verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis in de spouw. De stootvoegen krijgen een opening van ongeveer 2 cm. Deze openingen worden op tenminste drie meter boven de grond gerealiseerd. De vrije ruimte tussen de isolatielaag in de spouwmuur (inclusief platen) en de buitenmuur zal minimaal 2 centimeter zijn en de oppervlakten van de platen in de spouwmuur zullen ruw gemaakt worden. De spouw zal geheel toegankelijk zijn, en op tenminste 16 locaties zullen de open stootvoegen op voldoende hoogte worden aangebracht. Daarbij worden deze verdeeld over de windrichtingen. In het ecologisch logboek (zie voorschrift 16) geeft u aan waar de permanente verblijfplaatsen zijn geplaatst en op welke wijze aan de vereisten voor realisatie is voldaan.

Gewone dwergvleermuis – monitoring

10. U monitort het gebruik van de permanente verblijfplaatsen als kraamverblijf door de gewone dwergvleermuis. De monitoring wordt door een ecologisch deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis uitgevoerd. U voert de monitoring uit gedurende drie kraamseizoenen, vanaf de realisatie van de permanente voorzieningen.

⁹ Woersem, A. van (2020). Notitie Plaatsen vleermuiskasten; Nieuw Stevenskamp, Raalte. Documentnummer NO20077-01, 9 april 2020. RANOX natuuraannemer, Wageningen'

11. Jaarlijks voor 1 oktober (eerste maal in 2022) stuurt u ons ter goedkeuring een rapportage over de uitgevoerde monitoring. Hierin geeft u de resultaten van het afgelopen jaar weer. Indien uit de monitoring na twee seizoenen blijkt dat de permanente voorzieningen niet (al) de door de werkzaamheden aangetaste functie als kraamverblijf van de gewone dwergvleermuis heeft overgenomen, geeft u aan welke maatregelen nodig zijn om de effectiviteit te verbeteren. Daarnaast voegt u een plan van aanpak toe waarin is weergegeven binnen welke termijn deze aanpassingen worden gerealiseerd. Indien de gewone dwergvleermuis aantoonbaar gebruik maakt van de vervangende verblijfplaatsen als kraamverblijf, dan kunt u ons in deze rapportage verzoeken de monitoring te mogen beëindigen. Wij kunnen aanvullende maatregelen opleggen, indien uit de resultaten blijkt dat de gewone dwergvleermuis geen gebruik maakt van de permanente voorzieningen. Aanvullende maatregelen kunnen bestaan uit extra voorzieningen of interne of externe aanpassingen aan deze permanente voorzieningen. Dit is afhankelijk van de resultaten van de monitoring.

Egel

12. Bij de planning van de werkzaamheden, zoals het verwijderen van struikgewas en groen, houdt u rekening met de kwetsbare voortplantings- en overwinteringsperiode van de egel. De voortplantingsperiode loopt globaal van mei tot en met augustus. De overwinteringsperiode loopt globaal van november tot en met april. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt bepaald door een ecologisch deskundige op het gebied van de egel. Afwijkingen worden onderbouwd opgenomen in het logboek.
13. Bij het verwijderen van struikgewas en groen werkt u één kant op om de egel gelegenheid te geven te vluchten. Het groen wordt vanuit het zuidwesten in noordoostelijke richting verwijderd. De sloop en de voor egel omliggende groenstructuren worden in twee fasen uitgevoerd.
14. Als mitigerende maatregel realiseert u in de nieuwe situatie tenminste 220 m heg of vergelijkbaar (bijvoorbeeld struikgewas of bosjes), en tenminste 2.775 m² gras of ruigte. In het logboek (voorschrift 16) geeft u aan op welke wijze aan de vereisten voor realisatie is of wordt voldaan. Bij de voor gewone dwergvleermuis uit te voeren monitoringsrapportage rapporteert u tevens in hoeverre de geplante vegetatie ten behoeve van het leefgebied van egel in de nieuwe situatie aanslaat en geschikt is als leefgebied.

Overige zaken

15. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis en egel.
16. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar hoe en waarom uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften, bijvoorbeeld bijhouden van data van uitvoeren in relatie tot weersomstandigheden, rapportage controles en afweging voor locaties van de permanente verblijfplaatsen, constructiewijze van permanente verblijfplaatsen, realisatie van vervangend leefgebied, foto's van de realisatie, wijze van ongeschikt maken, resultaten controle met batdetector en oplossingen bij onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de toezichthouder aan hem/haar getoond.

BIJLAGE 2 - OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

In deze bijlage zijn de overwegingen bij het besluit opgenomen. Het besluit en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De overwegingen zijn als volgt opgebouwd:

A	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	8
A1	Bevoegdheid	8
A1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	8
A2	Procedure	8
A2.1	Overeenstemming andere provincie	8
A2.2	Adviesverzoek aan gemeente	8
A2.3	Relevante overige besluiten	8
A3	Toetsingskader soorten	8
A3.1	Wettelijke regels	8
A3.2	Provinciaal beleid	9
A3.2.1	Jaarrond beschermde vogelnesten	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
B	WEERGAVE VAN DE FEITEN	9
B1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	9
B1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	9
B1.2	Doel van het project	10
B1.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	10
B1.4	Periode	11
B1.5	Onderliggende documenten	11
B1.6	Aanvullende gegevens	11
C	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	12
C1	Inhoudelijke beoordeling	12
C1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	12
C1.2	Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding	12
C1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing	14
C1.4	Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging	14
C1.5	Wettelijk belang van het project	15
C1.6	Toetsing aan overige vereisten	15
C1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden	15
D	Slotconclusie	15

A BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

A1 Bevoegdheid

A1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming¹⁰. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

A2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

A2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

A2.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Raalte gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

A2.3 Relevante overige besluiten

Wij wijzen u erop, dat er ook andere besluiten nodig zijn voordat u de voorgenomen activiteiten uitvoert. Voor zover ons bekend gaat het om de volgende besluiten:

Naam wet en van toepassing zijnde artikel	Bevoegd bestuursorgaan en adres
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, art. 2.1 en/of art. 2.2	Gemeente Raalte

A3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

A3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

¹⁰ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

Ook het Besluit natuurbescherming¹¹ en (soms) de Regeling natuurbescherming¹² zijn voor de toetsing relevant.

A3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017¹³ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹⁴ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

B WEERGAVE VAN DE FEITEN

B1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

B1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Het plangebied beslaat ongeveer 2,7 ha van het terrein van ZGR Stevenskamp aan de Stevenskamp te Heeten. Het terrein bestaat uit een aantal appartementencomplexen te midden van gazons en parkeerplaatsen die zijn omzoomd met hagen.

Op het terrein van ZGR Stevenskamp wordt het centraal gelegen gebouw gesloopt ten behoeve van de uitbreiding van het zorgcentrum. Er zullen 48 appartementen voor beschermd wonen worden gerealiseerd. Het zuidwestelijk gelegen gebouw zal blijven bestaan. De uitbreiding zal hier op aansluiten met een gang.

De werkzaamheden vinden in twee fases plaats. In de eerste fase wordt een deel van de bebouwing gesloopt en wordt ter plaatse de nieuwbouw gerealiseerd. Nadat de nieuwbouw functioneel is en de bewoners zich kunnen vestigen in de nieuwe woonzorginstelling wordt de rest van de huidige bebouwing gesloopt.

¹¹ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

¹² Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

¹³ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹⁴ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

Figuur 1. Plangebied met fasering sloop.

Fase 1:

- Sloop van zuidelijk deel van bebouwing en verwijderen klein omliggend groen ter plaatse: Met een sloopkraan zullen de gebouwen worden afgebroken waarbij zo veel mogelijk materiaal zal worden gesorteerd voor hergebruik. Daarna zal de fundering machinaal worden verwijderd. Tijdens de sloop zal het aanwezige groen mee verwijderd worden.
- Bouwrijp maken van bouwterrein: Het terrein zal met behulp van een kraan en shovel geëgaliseerd worden. Daarna wordt de bouwput gegraven.
- Realisatie nieuwbouw en inrichten buitenruimte.

Fase 2:

- Sloop van noordelijk deel van bebouwing en verwijderen klein omliggend groen ter plaatse: Met een sloopkraan zullen de gebouwen worden afgebroken. Daarna zal de fundering machinaal worden verwijderd. Tijdens de sloop zal het aanwezige groen mee verwijderd worden.
- Inrichten van de rest van de buitenruimte.

Het groen rondom het plangebied wordt behouden.

B1.2 Doel van het project

Het doel van de activiteit is in dit geval om de bestaande woonzorginstelling te vernieuwen en te verduurzamen.

B1.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan voor de gewone dwergvleermuis en de egel van het verbod om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (opzettelijk) te beschadigen of te vernielen^{15, 16} en van het verbod om de gewone dwergvleermuis opzettelijk te verstoren¹⁷.

¹⁵ Art. 3.5, vierde lid Wnb

¹⁶ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

¹⁷ Art. 3.5, tweede lid Wnb

B1.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 juni 2020 tot en met 31 december 2022.

B1.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- SAB (2020). Ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming Heeten, Stevenskamp Projectnummer: 190240.01, 27 februari 2020.
- SAB (2020). Nader onderzoek Wet natuurbescherming Heeten, Stevenskamp Projectnummer: 190240.01, 19 december 2019.
- Timmerman, F. (2019). Quickscan Wet natuurbescherming – Stevenskamp, Heeten. Projectnummer 2019-096, 13 juni 2019. Ecologisch Adviesbureau Viridis, Culemborg.
- Leeuwis, T. (2020) Aanvullende gegevens ontheffingsaanvraag Wnb, Stevenskamp, Heeten, Kenmerk LEEU/190240.01, 15 april 2020. SAB, Arnhem.
- Woersem, A. van (2020). Notitie Plaatsen vleermuiskasten; Nieuw Stevenskamp, Raalte. Documentnummer NO20077-01, 9 april 2020. RANOX natuuraannemer, Wageningen.

B1.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 27 februari 2020 ontvangen. Op 26 maart 2020 zijn aanvullende gegevens gevraagd. Deze gegevens zijn op 15 april 2020¹⁸ ontvangen.

¹⁸ EDO-kenmerk 2020/0114831

C TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel het kennisdocument van de gewone dwergvleermuis bij onze toetsing.

C1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Middels bureau- en veldonderzoek is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. In het rapport Ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming Heeten' ¹⁹ wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd. Op hoofdlijnen komt dit neer op:

- Een quickscan met een veldbezoek op 22 mei 2019. In dit veldbezoek is de onderzoekslocatie en de directe omgeving beoordeeld op mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten. Er bleek dat nader onderzoek naar gebouwbewonende vleermuizen en egel noodzakelijk was. Mogelijk zouden er door de beoogde ingrepen jaarrond vaste verblijf- en voortplantingsplaatsen verloren gaan.
- Het nader onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol 2017 en is uitgevoerd in 2019.
- Het nader onderzoek naar egel is uitgevoerd door waarneming tijdens alle uitgevoerde veldbezoeken. Er is geen gebruik gemaakt van fotovallen e.d.

Wij zijn van oordeel dat het onderzoek zodanig is uitgevoerd dat dit voldoende heeft kunnen vaststellen of verblijfplaatsen aanwezig zijn. Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd volgens het vleermuisprotocol 2017 en om het leefgebied voor egel in kaart te brengen zijn regelmatig veldbezoeken gebracht waarbij ook veel waarnemingen van egel zijn verzameld.

In het onderzoeksgebied is 1 kraamverblijfplaats met drie invliegopeningen, 4 zomerverblijfplaatsen, 1 zomer- en paarverblijfplaats en 2 paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aanwezig. Dat het om één kraamverblijf gaat is vastgesteld doordat steeds maar 1 opening tegelijk in gebruik was door de waargenomen aantallen van maximaal 45, wat wijst op een kraamgroep van 20-30 vrouwtjes. Invliegopeningen bevinden zich onder de daklijst, in open stootvoegen en in een kier van een deurkozijn. Dit duidt erop dat de verblijfplaatsen zich in de spouw bevinden. Daarnaast wordt de aanwezigheid van foerageergebied in de directe omgeving van de verblijfplaatsen (in de vorm van gazons, groenstructuren en bomen) als essentieel onderdeel van de functionele leefomgeving van de verblijfplaatsen benoemd.

Tijdens alle veldbezoeken voor het vleermuisonderzoek zijn er egels aangetroffen in het plangebied. Steeds werden 2-3 egels aangetroffen in de bosschages, op de gazons en onder de struiken aan de noordoostzijde of westzijde van het plangebied. Tijdens de veldbezoeken van 10 juli 2019 en 30 september 2019 is er ook een juveniele egel aangetroffen. Deze waarnemingen duiden erop dat er in of rondom het plangebied een nestlocatie(s) van een egel aanwezig is.

C1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

Door de werkzaamheden gaan van de gewone dwergvleermuis verloren:

- 1 kraamverblijf voor ca 20-30 vrouwtjes, met drie invliegopeningen;
- 4 zomerverblijven, elk voor 1 tot enkele individuen;
- 1 zomer- en paarverblijf, elk voor 1 tot enkele individuen;
- 2 paarverblijven, elk voor 1 mannetje en enkele vrouwtjes, en
- Geschikt foerageergebied in de omgeving van de verblijfplaatsen.

Door de werkzaamheden gaat een deel van het leefgebied van de egel verloren, in de vorm van heggen (in totaal 220 meter) en grasvelden 2.775 m²).

¹⁹ Pagina 9 t/m 11

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in de bijlage bij de aanvraag²⁰, zijn voldoende. Ze komen overeen met bestaande methoden zoals beschreven in het kennisdocument van de gewone dwergvleermuis, of worden door ons als geschikt beoordeeld (egel). Met deze maatregelen worden negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis en egel zoveel mogelijk geminimaliseerd. In de voorschriften (bijlage 1) zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. In hoofdlijnen komen deze neer op:

Gewone dwergvleermuis

- Ongeschikt maken van de bebouwing buiten de gevoelige perioden voor gewone dwergvleermuis. De voortplantingsperiode loopt globaal van half mei tot en met augustus. De paartijd van half augustus tot half oktober. De overwinteringsperiode loopt globaal van november tot en met maart. U hebt aangegeven de bebouwing ongeschikt te willen maken in oktober. Wij achten enige overlap met het paarzeizoen toelaatbaar aangezien vervangende verblijfplaatsen zijn aangeboden.
- Als tijdelijke mitigatie zijn op 25 maart 2020 18 kleine vleermuiskasten en 6 kraamkasten geplaatst. De kleine kasten zijn van het type VK-PL-01 van Vivara, de kraamkasten voldoen aan de eisen voor model C uit het kennisdocument gewone dwergvleermuis. De kraamkasten en het merendeel van de kleine kasten zijn aan gebouwen in de omgeving geplaatst, enkele (7) kleine kasten ook aan bomen.
- Voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden worden de gebouwen ongeschikt gemaakt als verblijfplaats voor vleermuizen. Dit ongeschikt maken wordt uitgevoerd door een daarin gespecialiseerd bedrijf. De precieze aanpak is op dit moment nog niet duidelijk, maar bestaat uit een combinatie van het creëren van tocht door het realiseren van grote gaten in de buitenschil van de bebouwing, het gebruiken van exclusion flaps, het dichtmaken van vliegopeningen en het verwijderen van verblijfplaatsen (bijvoorbeeld achter plaatwerk). De bebouwing wordt gefaseerd gesloopt, maar in één keer ongeschikt gemaakt. De sloop van de eerste fase kan namelijk verstoring of verstikking in het tweede fase gedeelte opleveren.
- Tussen het ongeschikt maken en de sloop vindt een controle plaats om te controleren of de gewone dwergvleermuis daadwerkelijk de verblijfplaatsen heeft verlaten. Afhankelijk van de situatie wordt daarbij voor een ochtend of avondronde gekozen.

Opmerking. Wij merken hierbij op dat het ongeschikt maken en de controle op een zorgvuldige wijze moet worden uitgevoerd. De bebouwing moet aantoonbaar ongeschikt gemaakt zodat met zekerheid wordt voorkomen wordt dat, tussen ongeschikt maken en de sloop in, het gebouw opnieuw wordt gekoloniseerd door de gewone dwergvleermuis. Wij vragen dit goed te documenteren en te controleren.

- Als permanente mitigatie zal de spouw weer geschikt worden gemaakt. De stootvoegen krijgen een opening van ca 2 cm. Deze openingen worden op tenminste drie meter boven de grond of een ander oppervlak gerealiseerd. De vrije ruimte tussen de isolatielaag in de spouwmuur (inclusief platen) en de buitenmuur zal minimaal 2 centimeter zijn en de oppervlakten van de platen in de spouwmuur zullen ruw gemaakt worden. Dit zal op zo veel mogelijk (maar minstens 16) locaties in de nieuwbouw aangebracht worden in alle windrichtingen waarbij zeker ook de hoeken van de bebouwing op deze manier gemaakt worden.
- Indien door het bevoegd monitoring noodzakelijk wordt geacht, wordt voorgesteld jaarlijks een ronde te maken jaarlijks een ochtendronde uit te voeren in de kraamperiode van de gewone dwergvleermuis. Dit omdat vooral gekeken moet worden naar de kraamfunctie van de nieuwe verblijfplaatsen en omdat in de ochtend de vleermuizen altijd langere tijd voor de verblijfplaats zwermen, zodat het vaststellen van een kraamverblijfplaats vrij eenvoudig te doen is.

Opmerking. Wij achten monitoring noodzakelijk. Het realiseren van ruimte in de spouw komt het meest overeen met de oude situatie. Omdat de spouw in de te realiseren situatie wordt geïsoleerd, wijkt dit af van de situatie zoals deze er was voor de ingreep. Het microklimaat kan anders zijn als de warmte van binnen wordt afgeschermd door isolatie. In verband met de monitoring verlengen we de geldigheidsduur van de ontheffing.

Egel

- Verwijderen van geschikt leefgebied voor egel buiten de gevoelige perioden van egel. Deze worden gevormd door de voortplantingsperiode (mei t/m augustus) en tijdens de winterrust (november t/m

²⁰ Pagina 17 t/m 25, alsmede beantwoording aanvullende vragen

- april).
- Één kant op werken en egel gelegenheid geven te vluchten. Het groen wordt vanuit het zuidwesten in noordoostelijke richting verwijderd, zodat egel naar ander geschikt gebied kan vluchten. De sloop en de voor egel omliggende groenstructuren worden in twee fasen uitgevoerd.
 - Realisatie van alternatief leefgebied in de nieuwe situatie. In totaal gaat er 220 meter aan heg en 2.775 vierkante meter aan gras verloren. Het ontwerp van het buitengebied in de nieuwe situatie is nog niet volledig bekend, echter wanneer in het nieuwe buitengebied in totaal ten minste evenveel heg of andere schuilmogelijkheid en evenveel gras of ruigte terugkomt, is met zekerheid te zeggen dat het buitengebied wederom geschikt is als leefgebied voor de egel in vergelijkbare omvang en kwaliteit. Wij vragen in het voorschrift om in de monitoring ten behoeve van de gewone dwergvleermuis ook te rapporteren over de mate waarin de vegetatie aanslaat.

De lokale of regionale staat van instandhouding van de egel is onbekend. Omdat de staat van instandhouding onduidelijk is, geldt er sinds eind 2019 geen vrijstelling meer voor egel in Overijssel. Met de uitvoeringsmaatregelen die voorkomen dat bij de werkzaamheden egels worden gedood of verwond en door de realisatie van tenminste evenveel leefgebied na realisatie van de nieuwbouw, wordt er bij dit project voor zorggedragen dat de lokale staat van instandhouding niet permanent achteruit gaat. Wel is tijdelijk minder leefgebied beschikbaar.

C1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van de gedeeltelijke sloop en nieuwbouw ten behoeve van de woonzorginstelling aan de Stevenskamp 1 te Heeten leiden tot het vernietigen van verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en egel. Dit is een overtreding van het verbod om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen²¹ en om het verbod vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de egel opzettelijk te beschadigen of te vernielen²². . Voor de overtreding van deze verboden heeft u een ontheffing nodig.

U heeft ook ontheffing aangevraagd van het verbod om gewone dwergvleermuis opzettelijk te storen. U neemt echter voldoende voorzorgsmaatregelen om het opzettelijk (ver)storen van deze soorten te voorkomen. Daarom is geen sprake van het opzettelijk storen en daarmee overtreedt u niet verbodsbepalingen uit artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming. Ontheffing van dit verbod is niet noodzakelijk.

C1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

Wij zijn van oordeel dat afdoende is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing is.

Vanuit duurzame verstedelijking verdient het de voorkeur dat binnen bestaand bebouwd gebied gebouwd moet worden. Een inbreidingslocatie gaat dus in principe voor een uitbreidingslocatie. De huidige woonzorginstelling wordt al jaren lang volop benut en de woonzorgeenheden zijn te allen tijde grotendeels gevuld. Dit geeft aan dat er lokaal veel behoefte is aan een woonzorginstelling. Vanwege de lokale zorgbehoefte is de realisatie van de woonzorginstelling noodzakelijk. Aangezien een inbreidingslocatie voorhanden is, is een alternatieve locatie voor de geplande ruimtelijke ontwikkeling buiten bebouwd gebied niet mogelijk. Bij andere binnenstedelijke locaties is het de vraag of ook daar geen beschermde soorten betrokken zijn. Op dit moment is een andere locatie binnen bebouwd gebied niet bekend. Daarnaast is, indien een alternatieve binnenstedelijke locatie wél voorhanden is, de vraag of dan geen beschermde diersoorten aanwezig zijn. Een betere alternatieve locatie is derhalve niet voorhanden.

In de nieuwe situatie wordt een woonzorginstelling gebouwd, waarin permanente voorzieningen getroffen zullen worden voor de vleermuizen. Deze huizen worden in de winter verwarmd. Daarnaast is vanwege mitigatie in de spouwmuur sprake van een stabiel microklimaat. Op deze manier is dan ook sprake van een ideale situatie van de gewone dwergvleermuis in de nieuwe situatie. Van een betere inrichting voor

²¹ Art. 3.5, vierde lid Wnb

²² Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

de gewone dwergvleermuis is dan ook geen sprake. Met de geplande inrichting blijven de belangrijkste elementen van het plangebied voor de egel behouden of worden weer opnieuw gerealiseerd.

Bij de uitvoering en planning wordt zo veel mogelijk rekening gehouden met de aanwezige beschermde soorten. Ook wordt ervoor gezorgd dat in de uiteindelijke situatie en in de periode tussen oude en nieuwe situatie altijd voldoende voorzieningen in tijdelijke, dan wel permanente vorm aanwezig zijn. Een alternatieve uitvoering die beter is voor de beschermde soorten, is derhalve niet mogelijk.

C1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig in het belang van 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'.

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang, zoals weergegeven in de aanvraag²³, voldoende is aangetoond. Met de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling wordt de in het plangebied aanwezige bebouwing gesloopt en wordt hiervoor nieuwbouw teruggebouwd in de vorm van een woonzorginstelling. Deze nieuwe bebouwing gebruikt aanzienlijk minder energie. Het nieuwe gebouw moet echter wet-²⁴telijk voldoen aan de laatste eisen van het bouwbesluit, EPC < 0,7, het gebouw zal dan ook zeer energiezuinig zijn. Het nieuwe gebouw is veel compacter ontworpen met een 'hof-indeling' waar veel minder energie verbruikt hoeft te worden om het gebouw warm te houden. Door de vermindering van energieverbruik draagt dit plan bij aan het tegengaan van klimaatverandering en daarmee een reden van groot openbaar belang, met inbegrip van voor het milieu gunstige effecten.

C1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb²⁴ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

C1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb²⁵. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

D Slotconclusie

De ontheffing van de verbodsbepalingen om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen²⁶ en om het verbod vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de egel opzettelijk te beschadigen of te vernielen²⁷ kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast.

Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soort optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijke belang is om de negatieve effecten op de betrokken soort te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

²³ Activiteitenplan, pagina 28

²⁴ Art. 1.10, derde lid Wnb

²⁵ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

²⁶ Art. 3.5, vierde lid Wnb

²⁷ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb